

Streszczenie pracy doktorskiej

Autor: Justyna Kica

Tytuł: *Musica moderna* w siedemnastowiecznym Gdańsku. Koncert kościelny.

Promotor: dr hab. Aleksandra Patalas, prof. UJ

Data sporządzenia streszczenia: 31 maja 2023 r.

Koncert kościelny był jednym z najbardziej reprezentatywnych gatunków wokalno-instrumentalnej muzyki religijnej w XVII wieku. Zajmował także ważne miejsce w twórczości czołowych kompozytorów gdańskich tego okresu: Kaspara Förstera jun., Balthasara Erbena, Johanna Valentina Medera, Christophera Wernera, Cratona Bütnera, Daniela Jacobiego i Thomasa Strutiusa. W pracy przedstawiono charakterystykę koncertów kościelnych wspomnianych twórców z uwzględnieniem kontekstu, w jakim utwory te powstawały i były wykonywane. Badany repertuar z jednej strony stanowi świadectwo transmisji stylistyki włoskiej *musica moderna* na teren Europy Środkowej, z drugiej zaś wpisuje się w lokalną tradycję protestancką.

Praca podzielona została na trzy rozdziały. W pierwszym przedstawiono instytucje, które odgrywały ważną rolę w kształtowaniu kultury muzycznej w siedemnastowiecznym Gdańsku. Starano się w ten sposób wyeksponować specyfikę życia muzycznego nadmotławskiego grodu, odmienną względem tak ważnych ośrodków Rzeczypospolitej, jak np. Kraków czy Warszawa. W dalszej części przedstawiono sylwetki działających nad Motławą autorów koncertów kościelnych, począwszy od najważniejszych muzyków w mieście, tj. kapelmistrów kościoła Mariackiego (Förstera jun., Erbena, Medera), przez działających w tej świątyni organistów (Jacobiego i Strutiusa), aż do kantorów staromiejskiego kościoła św. Katarzyny (Werner i Bütnera).

W rozdziale drugim podjęto próbę odpowiedzi na pytanie o czynniki, które odegrały istotną rolę w procesie recepcji włoskiej *musica moderna* w środowisku gdańskim.

Trzeci rozdział, najbardziej rozbudowany, ma charakter analityczny. Na początku przedstawiono informacje na temat podstawy literackiej utworów, ich możliwego przeznaczenia i funkcji. Następnie omówiono badany repertuar pod kątem obsadowym oraz formalnym. W kolejnych siedmiu podrozdziałach scharakteryzowano koncerty kościelne poszczególnych twórców. Chodziło z jednej strony o zaprezentowanie cech wspólnych dla zjawiska recepcji koncertu kościelnego na gruncie gdańskim, z drugiej zaś – o uchwycenie rozwiązań właściwych każdemu z omawianych kompozytorów.

allegroj's 31.5.2023
Aleksander Patalas

Justyna Kica

Abstract

Author: Justyna Kica

Title: *Musica moderna* in seventeenth-century Gdańsk. Sacred concertos.

Supervisor: dr hab. Aleksandra Patalas, prof. UJ

Date of abstract preparation: May 31, 2023

The sacred concerto was one of the most representative genres of vocal-instrumental religious music in the 17th century. It also held an important place in the musical output of leading Gdańsk composers of that period, such as Kaspar Förster jun., Balthasar Erben, Johann Valentin Meder, Christoph Werner, Crato Bütnér, Daniel Jacobi, and Thomas Strutius. This thesis presents an analysis of the characteristics of sacred concertos by these composers, taking into account the context in which the works were created and performed. The repertoire examined serves as evidence of the transmission of the Italian *musica moderna* style to Central Europe, while also fitting into the local Protestant tradition.

The thesis is divided into three chapters. The first chapter introduces the institutions that played a significant role in shaping the musical culture of Gdańsk of the 17th century. This aims to highlight the uniqueness of the musical life in this city on the Motława River, which differed from other important centers in the Polish-Lithuanian Commonwealth, such as Kraków or Warsaw. The chapter further presents the profiles of composers of sacred concertos active in Gdańsk, starting with the most important musicians in the city, such as the music directors of St. Mary's Church (Förster jun., Erben and Meder), organists associated with this church (Jacobi and Strutius), and the cantors of St. Catherine's Church (Werner and Bütnér).

The second chapter attempts to answer the question of the factors that played a significant role in the reception of Italian *musica moderna* in the Gdańsk environment.

The third and most extensive chapter has an analytical character. It begins by presenting information about the literary foundations of the works, their possible purpose and function. Then, the examined repertoire is discussed in terms of instrumentation and formal structure. The subsequent seven subsections characterise the sacred concertos of each composer. The aim is to present common features of the reception of church concerts in the context of Gdańsk, while capturing the unique solutions employed by each composer.

Justyna Kica